

Funded by
the European Union

انستیتوت خدمات واحد سلطنتی
(Royal United Services Institute)
برای مطالعات دفاعی و امنیتی
(for Defence and Security Studies)

بینش های در حال ظهور (EMERGING INSIGHTS)

یک چالش غیر متعارف طالبان چگونه به تهدید حضور دولت اسلامی در پوهنتون های افغانستان رسیدگی میکنند

Antonio Giustozzi

خلاصه اجرایی

شاخه دولت اسلامی برای آسیای مرکزی و جنوبی که خود را دولت اسلامی خراسان (IS-K) می‌نامند و به ولایت خراسان خلافت نیز معروف هستند، احتمالاً از توجه رسانه‌های بریتانیا دور شده است، اما این گروه هنوز هم در آسیای مرکزی و جنوبی بخاطر انجام حملات سنگین، که اکثراً شامل کشتار بی رحمانه افراد ملکی می‌باشد، یک نگرانی جدی تروریستی پنداشته می‌شود. این مقاله موضوع کمتر مطالعه شده حضور IS-K در پوهنتون‌های افغانستان و تلاش‌های مبارزه با تروریسم که حکومت طالبان علیه آن روی دست گرفته است را بررسی می‌نماید و این سوال را می‌پرسد که کوشش‌های طالبان تا چه اندازه موثر بوده است و آیا IS-K توانسته خود را به این شرایط وفق دهد یا خیر. این تحقیق کارکرد طالبان را طی یک مطالعه موردی مبارزه با تروریسم (فعالیت‌های IS-K در پوهنتون‌ها) و انطباق IS-K در عکس‌العمل به این کوشش طالبان، ارزیابی می‌نماید. این تحقیق بر اساس 25 مصاحبه که پس از تغییر رژیم در کابل در اگست 2021 با شبه-نظامیان IS-K، مقامات امنیتی و استخباراتی طالبان و کارمندان و محصلین پوهنتون صورت گرفت، انجام شده است. همچنین، این مقاله شیوه پیچیده و پیشرفته استخدام IS-K از فضای پوهنتون‌های افغانستان که ترکیبی از روش‌های حضوری و غیر حضوری می‌باشد، را با مراجعه به شواهد جدید بطور مفصل شرح می‌دهد، تا ابعاد عملیات مبارزه با تروریسم طالبان بخوبی درک گردد. پروسه استخدام IS-K یک گروه نسبتاً کوچک، عمدتاً محصلین سلفی و مایل به سلفیت، را هدف قرار می‌دهد و ثمره آن تنها تعداد محدودی از استخدام‌شوندگان می‌باشد، که تعداد آن یقیناً از بالاتر از 100 نفر در سال تجاوز نمی‌کند. با این وجود، افراد استخدام شده دارای کیفیت بالا هستند و IS-K که ایدئولوژی و نظم بالا دارد، برای ادامه عملیات‌های خویش به این افراد متکی می‌باشد. بدون شک، به نظر می‌رسد که طالبان جداً به این مشکل توجه نموده‌اند.

طالبان با خارج کردن فعالین IS-K از جایگاهی که آنها زمانی در میان پوهنتون‌ها داشتند، توانایی IS-K برای استخدام را محدود ساخته است، اما بخوبی دانسته می‌شود که این تنها موقتی است، بخصوص چون IS-K به آسانی با شرایط جدید خود را وفق داده و شیوه‌های استخدام خود را تغییر می‌دهد، بیشتر بالای مجراهای رسانه‌های اجتماعی اتکا می‌کند، اکثر فعالین رسانه‌های اجتماعی خود را به خارج از کشور انتقال می‌دهد و به اعضا و همفکران خود در مورد خطر نفوذی‌ها و تحریک‌کننده‌ها در میان طالبان اخطار می‌دهد. بر علاوه، زمینه‌های که شرایط را به نفع استخدام IS-K تغییر می‌دهد هنوز هم با برجا است، به شمول آزار شدید محصلین سلفی از سوی همقطاران حنفی‌ها، برخورد بسیار سنگین نیروهای پولیس و استخبارات طالبان با مظنونین، نارضایتی گسترده محصلین از وضعیت، عدم موجودیت شرایط مطلوب و فشار طالبان بالای گروه‌های افراطی غیر-خوشنونت‌آمیز که در میان محصلین ریشه دارند مانند حزب التحریر، جمعیت اصلاح و دیگران، می‌توانند برخی از اعضای این گروه‌ها را به سوی IS-K سوق دهند.

به عبارت دیگر، شیوه مبارزه با تروریسم در پوهنتون‌ها که طالبان روی دست گرفته است بیشتر بالای سرکوب متمرکز است و ظاهراً برای جلوگیری از آن اصلاً کوشش نمی‌شود و یا هم بسیار تلاش ناچیز صورت می‌گیرد. توانایی طالبان برای کاهش فعالیت‌های IS-K با استفاده از تدابیر سنگین این خطر را در پی دارد که این شیوه در کوتاه‌مدت نتیجه مثبت اما در طول-مدت نتیجه معکوس دهد، بخصوص چون طالبان در بازداری از اقدامات همفکران خود و در حقیقت هر کسی که نظریات ضد سلفی داشته باشد، با مشکل مواجه است.

معرفی

شاخه دولت اسلامی برای آسیای مرکزی و جنوبی که خود را دولت اسلامی خراسان (IS-K) می نامند و به ولایت خراسان خلافت نیز معروف هستند، احتمالاً از توجه رسانه های بریتانیا دور شده است، اما این گروه هنوز هم در آسیای مرکزی و جنوبی بخاطر انجام حملات سنگین که اکثراً شامل کشتار بی رحمانه افراد ملکی میباشد، یک نگرانی جدی تروریستی پنداشته میشود. IS-K طی سال های متمادی تلفات سنگینی را هم از جانب طالبان و هم از جانب US متحمل گردیده، با این حال توانسته است (حداقل بطور قسمی) نیروهای خود را با مراجعه به حوزه های مردمی محدود اما وفادار هم در داخل و هم در خارج از افغانستان دوباره بسازد.¹ نقش بخش پاکستانی این گروه که زمانی در میان آن بسیار برجسته بود، با ایجاد ولایت پاکستان حالا کاهش یافته و اکنون این «ولایت» جدید دولت اسلامی با شاخه اصلی خلافت، یعنی ولایت خراسان، برای کسب منابع مالی و استخدام افراد در رقابت قرار گرفته است. یکی از واقعات دیگری که تعداد نیروهای پاکستانی IS-K در افغانستان را کاهش داد، این تصمیم رهبری بود که صدها تن از افراد این گروه را به مناطق قبایلی پاکستان، جای که این نیروها همواره بر ضد نیروهای امنیتی پاکستانی فعالیت می نمودند، انتقال دهد.² در نتیجه، منابع استخدام این گروه در داخل افغانستان بیشتر از هر زمان دیگر اهمیت پیدا کرد.

تا فعلاً دو منبع مهم استخدام، اجتماع سلفی و محصلین پوهنتون، میباشد (برخی اشتراکات بین این دو منبع وجود دارد).³ دولت اسلامی در اصل یک سازمان سلفی است،⁴ و این خیلی تعجب آور نیست که بیشتر سلفی های افغانستان به این گروه جذب میشوند، چون برای سال های زیادی میان سلفی ها و حنفی ها در افغانستان اختلاف وجود داشته است، بخصوص حنفی های دیوبندی مانند شاخه پر قدرت طالبان و صوفی که به کثرت در میان طالبان حضور دارند. تقریباً تمامی سنی های افغانستان الی دهه 1970 میلادی حنفی بودند. آمدن مبلغین سلفی شدیداً «بنیاد گرا» از پاکستان به افغانستان باعث شد تا قسمت زیادی از جمعیت شرق و شمال-شرق افغانستان به سلفیت رو آورند. جریان های سنتی در میان حنفی ها مانند اهل تصوف و جریان های کمتر «بنیاد گرا» مانند دیوبندی ها بخصوص از این امر به خشم آمدند. این مقاله موضوع تا الحال کمتر مطالعه شده حضور IS-K در پوهنتون های افغانستان و تلاش های مبارزه با تروریسم که حکومت طالبان علیه آن روی دست گرفته است را بررسی می نماید و این سوال را می پرسد که کوشش های طالبان تا چه اندازه موثر بوده است و آیا IS-K توانسته خود را به این شرایط وفق دهد یا خیر. بر خلاف تلاش گسترده تر طالبان برای مبارزه با شورشیان، تمرکز این مقاله بالای تلاش های مبارزه با تروریسم

1. منابع ذیل را ببینید Amira Jadoon و Andrew Mines 'Broken, But Not Defeated: An Examination of State-Led Operations Against Islamic State Khorasan in Afghanistan and Pakistan (2015–2018)', Combating Terrorism Center, 23 مارچ 2020؛ Antonio Giustozzi 'How Islamic State Ideology Contributes to its Resilience'، تحلیل پالیسی، Fikra Forum، 1 جولای 2021.
2. منابع ذیل را ببینید Antonio Giustozzi 'Intensification of Islamic State Mass-Casualty Violence in Afghanistan Reflects Funding Challenges and Restrictive Operational Environment'، 9 نوامبر 2022.
3. Katja Mielke و Nick Miszak 'Making Sense of Daesh in Afghanistan'؛ Borhan Osman 'A Social Movement Perspective'، BICC Working Paper 6, 2017 *Bourgeois Jihad: Why Young, Middle-Class Afghans Join the Islamic State* (واشنگتن، DC: United States Institute for Peace, 2020).
4. علاوه بر موارد فوق به منابع ذیل نیز مراجعه کنید، Cole Bunzel 'From Paper State to Caliphate: The Ideology of the Islamic State'، مقاله Brookings Analysis 19، 9 مارچ 2015.

طالبان میباشد، چون ابزاری که طالبان برای مقابله با IS-K در پوهنتون‌های افغانستان بکار گرفته‌اند، در مبارزه با تروریسم معمول میباشد: استفاده بیشتر از شیوه‌های پولیسی بجای جنگ مسلحانه، همراه با نفوذ و جمع‌آوری گسترده معلومات استخباراتی.

تلاش‌های ضد تروریسم طالبان پس از به قدرت رسیدن این گروه در اگست 2021 که بالای IS-K متمرکز بود، حوزه‌ای است که بدان پرداخته نشده است. در راستای اینکه شیوه مبارزه با تروریسم طالبان از طرز فکری غربی گرفته شده است یا خیر شواهد بسیار ناچیزی وجود دارد، حتی اگر برخی از اشتراکات ظاهری در تاکتیک‌ها مشاهده گردد. 5 تاکتیک‌های مبارزه با تروریسم که در میان طالبان و نهادهای غربی مشترک است عبارتند از حملات ناگهانی بر مبنای یافته‌های اطلاعاتی، نفوذ در میان گروه‌های افراطی و دست برد به گزارش‌های رسانه‌ای. با این وجود، امارت طالبان (حکومت بالفعل طالبان که در اگست 2021 شکل گرفت) در حقیقت از تجربه یک تعداد مشاورین که در حکومت قبلی خدمت مینمودند استفاده می‌نماید، از اینرو نمیتوان تاثیر غیر مستقیم شیوه‌های غربی را نادیده گرفت. بی‌رغبتی آنها نسبت به الهام‌گیری از تاکتیک‌های مبارزه با تروریسم غربی چندان تعجب‌آور نیست، چون طالبان در جریان تقریباً 20 سال هدف مبارزات ضد تروریسم غرب قرار داشت و آنچنان که طالبان نگاه میکنند، این تلاش‌ها در راستای دور نگهداشتن آنها از قدرت ناکام بوده است. از آنجا که دور اول امارت طالبان (2001-1996م) یک تهدید تروریستی را تجربه نکرده بود (هرچند در این دوره نیز با شورشیان مواجه بود) و چالشی که IS-K از 2015-21 متوجه طالبان ساخته بود - جنگ‌ها میان واحد‌های نظامی دو گروه - یک ماهیت متفاوت داشت، تلاش‌های مبارزه با تروریسم دور دوم امارت طالبان پس از اینکه IS-K حملات تروریستی را چند هفته پس از به قدرت رسیدن طالبان از سر گرفت، باید دوباره نوشته‌شده باشد.

این آشکار است که خصوصیت و موثریت تلاش‌های مبارزه با تروریسم طالبان در تعیین سرنوشت امارت و بقای دولت در آینده نزدیک در افغانستان، مهم میباشد. یکی دیگر از دلایل بررسی این حوزه این است تا تاثیر و موثریت یک رویکردی از مبارزه با تروریسم را ارزیابی نماییم که اگر عمداً به عنوان یک جایگزین دکتورین غربی طراحی نشده باشد، یقیناً بطور مستقیم برای مطابقت با آن نیز طراحی نشده است.

این مقاله بخشی از یک تلاش وسیع‌تر برای جمع‌آوری معلومات و تحلیل‌ها در مورد تلاش‌های مبارزه با تروریسم و مبارزه با شورش طالبان است، اما این مقاله بر این فرضیه استوار نیست که یک تحلیل نهایی و همه‌جانبه در رابطه به موضوع ارایه می‌نماید. هدف این است تا معلومات و افکار در حال ظهور را در مورد رژیم ارایه نماییم که اصلاً اشتیاقی به استفاده از آموزش‌ها یا شیوه‌های مبارزه با تروریسم غربی (یا هیچ قدرت دیگری) ندارد. بجای آن، طالبان مجبور بودند راه‌های دیگری را خود برای مبارزه با تهدید تروریستی پیدا کنند. چرا تجربه آنها برای کسی که به مبارزه با تروریسم علاقه دارد، مرتبط است؟ نگرانی هنوز هم در منطقه و فراتر از آن در رابطه به وجود یک شاخه محلی دولت اسلامی وجود دارد. بر علاوه، شیوه‌های غیر-غربی مبارزه با تروریسم یک حوزه تحقیقی در

5. برای مطالعه برخی تحلیل‌های پیشین، به منابع ذیل مراجعه نمایید، Antonio Giustozzi،

'How is the Taliban's Counterterrorism and Counterinsurgency Evolving?'

Jonathan Schroden و Colin Clarke، 22 نوامبر 2022، *RUSI Commentary*

'Brutally Ineffective: How the Taliban are Failing in their New Role as Counter-Insurgents'، 29 نوامبر 2021، *War on the Rocks*

حال ظهور است و این مقاله می‌خواهد به درک آن کمک کند.⁶ افغانستان تحت حاکمیت طالبان را میتوان به عنوان یک مطالعه موردی نمونه از رژیم‌های در نظر گرفته که در حالی با تروریسم (و بخصوص IS) مبارزه می‌نماید که فاقد هرگونه حمایت خارجی (مالی یا غیر مالی) است، از خود منابع اندکی دارد و با فقدان مهارت‌ها و دانش تخصصی مواجه است. این یک وضعیت نه چندان نادر در آینده بوده و مطالعه شیوه‌های در حال ظهور مبارزه با تروریسم قطعاً خالی از بینش‌های مفید نخواهد بود.

بخاطر باید داشت که این مقاله به بحث بالای آموزه‌ها (دکتورین) مبارزه با تروریسم طالبان نمی‌پردازد، چون چنین چیزی ممکن حتی وجود نداشته باشد، بلکه شیوه‌های که آنها بکار گرفته اند را مطالعه می‌نماید. در حقیقت، به نظر میرسد که طالبان از یک پروسه امتحان و خطا عبور میکنند، که اکثراً توسط مقامات ولایتی، با مداخلات محدود از سوی مرکز، پیش برده میشود.

روش تحقیق

این تحقیق، مبارزه IS-K در پوهنتون‌های افغانستان و نحوه عکس‌العمل طالبان به آن را مورد بررسی قرار داده و یک ارزیابی از اثرات دو مبارزه (تروریسم و ضد-تروریسم) ارائه می‌نماید. با در نظر داشت اینکه فعالیت‌های مبارزه با تروریسم طالبان هنوز در حال تکامل است، هر گونه یافته‌های این تحقیق تنها قسمی و ابتدائی میباشد. روش تحقیقی که اتخاذ گردید با محدودیت‌های آشکار مواجه بود، از اینرو این تحقیق از روی ناگزیری تنها با اتکاء به منابع شفاهی، با حمایت اندک گزارشات خبری و بدون دسترسی به منابع کتبی اولیه، فرضاً اگر چنین منابع موجود باشد، انجام یافت. واضح نیست که طالبان تا چه حد یک پروسه رسمی تصمیم‌گیری در مورد مبارزه با تروریسم دارند و همچنین نمیتوان از آنها توقع داشت تا اسنادی که از نزد دشمنان خود ضبط کرده اند را شریک سازند.

این مقاله می‌خواهد پیشرفت‌های حاصله در یک بعد بخصوص (اما مهم) مبارزه با تروریسم طالبان را به تصویر بکشد، هنر جدیدی که طالبان از زمان بدست گرفتن زمام قدرت مشغول آن بوده اند. تحقیق بالای موضوع مورد نظر مستلزم این بود تا برخی از اصول روش-شناسی نادیده گرفته شوند، زیرا دست‌یابی به منابع در شرایط کنونی افغانستان تحت حاکمیت طالبان شدیداً مشکل است. البته، سخت‌ترین بخش این تحقیق صحبت کردن با استخدام کنندگان و اعضای IS-K بود. در نتیجه این محدودیت‌ها، نفس‌معلوماتی که جمع‌آوری گردیده بدون شک ناتمام است؛ خلاء‌های معلوماتی به کثرت وجود داشته و تعقیب موضوعات مشخص ممکن نبود. تحلیلی که در این تحقیق ارائه شده است، بطور اجتناب‌ناپذیر این مسئله را بازتاب میدهد.

این تحقیق بر مبنای 20 مصاحبه با محصلین و کارمندان پوهنتون و افسران امنیتی طالبان، همه در اکتوبر و نوامبر 2022 برگزار شد و همچنین سه مصاحبه با شبه-نظامیان IS-K که در جون 2022 تدویر یافت و دو مصاحبه با افسران استخبارات طالبان که در نوامبر 2021 صورت گرفت، انجام شده است. مصاحبه‌ها توسط سه تحقیق‌کننده که با یکدیگر آشنایی نداشتند صورت گرفت، تا از خطر تبانی در تعریف محتویات مصاحبه‌ها خودداری صورت گیرد. به مصاحبه‌شوندگان گفته شده بود که جوابات آنها در یک نشریه استفاده خواهد شد، اما نوعیت آن مشخص نشده بود. تمامی مصاحبه‌ها طوری برگزار گردید که نام مصاحبه‌شوندگان در آن ذکر نگردیده و هر معلوماتی که میتوانست منجر به شناسایی مصاحبه‌شوندگان شود، حذف گردید. خطر اینکه پاسخ‌دهندگان از این مصاحبه‌ها برای تاثیر گذاری یا بازتاب نادرست حقایق موجود استفاده نمایند، در آغاز به عنوان یک تدابیر پیشگیرانه مد نظر گرفته

6. به منبع ذیل مراجعه کنید، (Michael J Boyle (ed.), *Non-Western Responses to Terrorism* (Manchester University Press) (2019) (منچستر: نشریه پوهنتون منچستر 2019).

شده بود. این خطر با بکارگیری تدابیری چون استفاده از انواع مختلف منابع، اظهار کردن نقطه نظرهای مخالف، مصاحبه با افراد بطور جداگانه و بدون اینکه آنها از وقوع سایر مصاحبه‌ها اطلاع داشته باشند و با شامل ساختن سوالاتی که پاسخ آنها از قبل معلوم بود، کاهش داده شد. برای بررسی قابلیت اطمینان مصاحبه‌شوندگان، از منابع عامه نیز حتی المقدور استفاده گردد.

این تحقیق در پنج بخش تنظیم شده است. بخش اول، آنچه که در رابطه به فعالیت‌های IS-K در پوهنتون‌ها قبل از تغییر رژیم در 2021 دانسته میشود، را بطور خلاصه مورد بحث قرار میدهد. بخش بعدی در مورد فعالیت‌های IS-K پس از تغییر رژیم الی خزان 2022، زمانی که این تحقیق تکمیل گردید، بحث مینماید. بخش سوم به تلاش‌های مبارزه با تروریسم طالبان در پوهنتون‌ها اختصاص داده شده است، متعاقب آن بخش چهارم در رابطه به اینکه چگونه IS-K خود را با سرکوب طالبان انطباق داده بحث شده و سپس در مورد اینکه غلبه IS-K بر موانعی که طالبان فرا راه مسیر آنها برای ورود به پوهنتون‌های افغانستان قرار داده اند چه تبعاتی را در پی خواهد داشت، بحث میگردد.

فعالیت‌های IS-K در پوهنتون‌ها قبل از 15 اگست 2021

استخدام محصلین افغان از پوهنتون‌ها توسط IS-K قبل از سقوط کابل بدست طالبان در اگست 2021، یک حقیقت قبول شده بود. گزارش‌های در 2015 رسیده بود که حداقل دو محصل داوطلب شده بودند تا در جنگ سوریه به IS ملحق شوند. یکی از آنها محصل رشته کامپیوتر ساینس بود که قرار گزارش‌ها پس از شرکت در یک دوره آموزشی ثقافت اسلامی در پوهنتون کابل به افراطیت گرایید. پس از آن در 2018، یک تعداد متعلمین محصلین فاکولته اقتصاد توسط نیروهای امنیت ملی رژیم قبلی دستگیر شدند.⁷ در سال 2019، ریاست امنیت ملی سه استاد پوهنتون از فاکولته شرعیات و دو محصل پیشین را به اتهام استخدام برای IS-K دستگیر نمود. از اعتراف‌های یکی از محصلین پیشین چنین برداشت میشود که استادان اولاً محصلین را بسوی سلفیت جذب میکردند و پس از اینکه آنها به این هدف خود رسیدند، میکوشیدند تا آنها را برای IS-K استخدام کنند.⁸ IS-K از یک مدت زمان طولانی بدینسو مشغول استخدام از فاکولته شرعیات پوهنتون کابل است.⁹ کیفیت پایین درسی در پوهنتون‌های افغانستان، زمینه استخدام محصلین را تسهیل نموده است.

رامین کمانگر، محقق مقیم کابل گفت که از لحاظ تاریخی بسیاری از گروه‌های افراطی ریشه‌های عمیق در جامعه افغانی دارند. نصاب درسی کشور طوری طراحی شده بود که هر گروه قادر بود کتاب‌های درسی را به نفع خود تحریف کنند، از جمله کتاب‌های درسی قانون شریعت (ثقافت) که یک مضمون الزامی در تمامی فاکولته‌ها در سطح افغانستان است. کمانگر گفت، «کتاب‌های درسی قانون شریعت کتاب‌های اکادمیک نیستند»، «این کتابها میگویند که اسلام بهترین دین است و به شکل ایدئولوژی سیاه و سفید صحبت میکند».¹⁰

7. عزت‌الله مهرداد، 'How Islamic State Infiltrated Kabul University'، *The Diplomat*، 21 اگست 2019.

8. *Ibid*.

9. عثمان، *Bourgeois Jihad*، صفحه 11.

10. مهرداد، 'How Islamic State Infiltrated Kabul University'.

رژیم قبلی روحانیون (علما) و استادان طرفدار IS-K را بطور جدی سرکوب نمی‌کرد، چون از این هراس داشت که جامعه بزرگتر علمای سلفی، که به عنوان متحد مفید علیه طالبان پنداشته می‌شدند، به آنها پشت کنند.¹¹

محقق برهان عثمان قبلاً در 2020 میلادی دریافته بود که پوهنتون کابل، پوهنتون ننگرهار و پوهنتون البیرونی (یک پوهنتون خصوصی) از جمله منابع اصلی استخدام برای IS-K بودند. رهبر واحد اصلی IS-K در کابل در حقیقت یکی از فارغ التحصیلان پوهنتون البیرونی واقع در گلپهار بود، شهری که در وسط ولایات پروان و کاپیسا موقعیت دارد. لیلیه پوهنتون های دولتی به امکان گرم فعالیت IS-K مبدل شده بود، به حدی که مقامات استفاده از آن را برای محصلین محدود ساختند.¹² یکی از کارمندان پوهنتون کابل تایید کرد که در رژیم سابقه (2001 - 201)، استخدام از سوی گروه های افراط گرا در لیلیه های پوهنتون کابل بسیار گسترده بود.¹³ همچنین، عثمان دریافته است که IS-K در کابل بطور وسیع از میان تاجیک ها و معمولاً از میان قلعه های جمعیت اسلامی استفاده می‌کند؛ جمعیت اسلامی در اصل یک سازمان میانه‌رو اخوان المسلمین بود که در دهه 1980 «رویای جهاد» را در سر داشت، اما بعداً بخاطر اینکه نتوانست رژیم اسلامی را در دهه 1990 تطبیق نماید مورد انتقاد IS-K قرار گرفت.¹⁴ افرادی که استخدام می‌شوند معمولاً در اول به یک گروه فعال سلفی و/یا به یک گروه مسالمت آمیز مانند حزب التحریر (HuT) پان اسلامی و سازمان شبه-نظامی محصلین- جمعیت اصلاح، می پیوندند.¹⁵ در این دوره، یک گروه فعال جهادی- سلفی زنان نیز که با IS-K همفکر بودند در یکی از پوهنتون های شخصی در کابل شناسایی گردید.¹⁶

فعالیت های IS-K در پوهنتون های افغانستان پس از تسلط طالبان

حتی پیش از اینکه طالبان قدرت را در دست گیرند، تنش میان محصلین سلفی و حنفی در پوهنتون ها بسیار بالا گرفته بود و جنگ های فزاینده ای میان آنها یک امر غیر معمول نبود. پس از تغییر رژیم، طالبان فعالیت های سلفی را محدود ساختند، در نتیجه محصلین حنفی بیشتر تشویق شدند تا خود را جسور تر احساس کنند و به آزار و اذیت سلفی ها بپردازند، و محصلین سلفی اغلب مجبور بودند از پاسخ دادن خودداری نموده و بدون جلب توجه به فعالیت خود ادامه دهند. تعدادی از محصلین سلفی به پرخاش با حنفی ها همچنین ادامه دادند و این امر باعث شد تا توجه IS-K به آنها معطوف شود، چون این گروه بطور مشخص به محصلین سلفی که شخصیت نظامی دارند علاقمند است. گزارش های وجود دارد که هنوز هم چندین کارمند پوهنتون و محصلین بطور فعال به عنوان مبلغین و دعوت کنندگان سلفیت کار می‌کنند.¹⁷ زمانی که جمهوری اسلامی خود را بی ثبات احساس می‌کرد، همدلی با گروه های افراط گرا غیر خشونت آمیز بخصوص حزب التحریر و جمعیت اصلاح در میان محصلین پوهنتون بسیار گسترده بود.¹⁸

11. عثمان، *Bourgeois Jihad*، صفحه 8.

12. عثمان، *Bourgeois Jihad*، صفحات 9، 11؛ همچنین به منبع ذیل مراجعه کنید،

Casey Garret Johnson، *The Rise and Stall of the Islamic State in Afghanistan* (واشنگتن، DC: United States Institute for Peace، 2016)، صفحه 7.

13. مصاحبه با کارمند پوهنتون، پوهنتون کابل، اکتوبر 2022.

14. عثمان، *Bourgeois Jihad*، صفحات 12، 15، 20.

15. *Ibid*، صفحه 13. برای معلومات در مورد حزب التحریر و جمعیت اصلاح در افغانستان، ببینید،

Antonio Giustozzi، 'Between Patronage and Rebellion: Student Politics in 'AREU، 'Afghanistan' Briefing Paper، فیروزی 2010.

16. عثمان، *Bourgeois Jihad*، صفحه 14.

17. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در پوهنتون ننگرهار، نوامبر 2022.

18. شهیر سیرت و رامین کمانگر، 'گونه شناسی جریان های فعال در پوهنتون'

['Typology of Active Tendencies in the Universities']

Afghan Institute of Strategic Studies، 2021.

اهمیت محصلین برای IS-K

منابع IS-K به تلاش خود برای استخدام محصلین پوهنتون‌ها با افتخار اعتراف میکنند. چنان که یکی از قوماندان‌ها اظهار داشت:

این محصلین پوهنتون که ما آنها را اعضای «آگاه» میخوانیم، در راستای استخدام جنگنده و دیگر اعضاء از طریق شبکه‌های اجتماعی بسیار خوب هستند، بخاطر اینکه آنها از اسلام بسیار آگاهی دارند و در قناعت دادن مردم برای پیوستن به جهاد در افغانستان بسیار خوب عمل میکنند. ما در استخدام محصلین بسیار خوب عمل کردیم.¹⁹

این بیانیه، به عنوان نظری در مورد اعضای تحصیل یافته IS-K، بسیار مهم است. یکی دیگر از قوماندان‌ها شعار معمول IS-K را اظهار داشت: «یک جنگجو یا قوماندان آگاه از 100 جنگجوی تحصیل نیافته بهتر است».²⁰ این اعضاء ایدئولوژیک ستون فقرات IS-K را تشکیل میدهند، چون آنها بسیار به خوبی میتوانند سایر اعضاء را در راستای «جنگیدن به نفع اسلام در مقابل کفار و بر علیه آنها» که از نام جهاد و اسلام برای قدرت استفاده میکنند، مانند طالبان» تشویق کنند.²¹ مصاحبه‌ها نشان داد که تمرکز استخدام هنوز هم بالای فاکولته شرعیات است، اما تلاش می‌گردد تا محصلین سایر فاکولته‌ها که علائق دینی قوی از خود نشان میدهند نیز استخدام گردند، حتی اگر آنها از قبل سلفی هم نباشند.²²

یک منبع از اداره استخبارات طالبان، GDI، در نوامبر 2021 تایید کرد که IS-K تلاش‌های خود برای استخدام را در پوهنتون کابل، بخصوص فاکولته شرعیات، متمرکز نموده است، چون از سال‌ها بدینسو در آنجا استخدام جریان دارد. پوهنتون کابل در آن زمان بسته بود، اما منابع استخباراتی گزارش دادند که IS-K پیش از آغاز پوهنتون‌ها به تیم‌های خود دستور داده است تا فعالیت‌های استخدام را از سر گیرند.²³

جاسوسان IS-K در پوهنتون‌ها

سکتور تحصیلات عالی افغانستان شامل پوهنتون‌های دولتی (39 پوهنتون تا 2020) و خصوصی (الی 145 پوهنتون) بوده و به تعداد 400,000 محصل در 2020 میلادی در پوهنتون‌ها درس میخوانند، که حدود یک بر سه حصه آن در پوهنتون‌های شخصی مشغول هستند. حتی پیش از اینکه دسترسی زنان به تحصیلات عالی در دسامبر 2022 به تعلیق آورده شود، گفته میشود که ارقام فوق‌الذکر پس از تسلط طالبان کم شده بود. اگرچه پوهنتون‌های دولتی رایگان هستند، اما امتحان ورودی پوهنتون (کانکور) برای بسیاری‌های که میخواهند وارد دوره تحصیلات عالی شوند یک مانع است. بر خلاف آن، پوهنتون‌های خصوصی تنها برای خانواده‌های ثروتمند قابل دسترس است.²⁴

19. مصاحبه با قوماندان IS-K در نورستان، جون 2022.

20. مصاحبه با قوماندان IS-K در کنر جون 2022.

21. *Ibid*

22. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در کابل 2، نوامبر 2022.

23. مصاحبه با عضو GDI در کابل، نوامبر 2021.

24. اسدالله جاوید، 'Private Higher Education in Afghanistan: An Overview'، در

Education and Development in Afghanistan: Uwe H Bittlingmayer et al. (eds) *Challenges and Prospects* (Bielefeld: Transcript) (2019)، صفحات 91-175؛ عبدالعزیز

محبی و نواح کوبرن، 'Higher Education in Taliban-Ruled Afghanistan: Threatened but Not Gone'، *The Diplomat*، 9 اگست 2022.

اداره GDI طالبان در اواخر 2021 بدین باور بود که گروه های کوچک IS-K در پوهنتون کابل وجود دارد و برخی استادان نیز با IS-K ارتباط دارند. آنها همچنین باور داشتند که IS-K در برخی پوهنتون های خصوصی نیز در کابل حضور دارد و قطع کردن پروسه استخدام IS-K را مهمترین اولویت می پنداشتند.²⁵ یک منبع دیگر از GDI اظهار داشت که آنها سه شبکه فعال IS-K را در پوهنتون کابل و پوهنتون البیرونی نیز شناسایی نمودند. در آن زمان تنها پوهنتون های خصوصی باز بود و GDI تلاش های نظارتی خود را بر آنها متمرکز نموده بود. طبق ادعا ها، شبکه های پوهنتون کابل توسط استادان فاکولته شرعیات رهبری شده و توسط اعضای فعال شبکه ها در رسانه های اجتماعی حمایت میشدند.²⁶

در اواسط 2022، منابع حضور فعال IS-K در کابل و گلپهار را تایید نموده و اضافه کردند که پوهنتون ننگرهار و پوهنتون بدخشان از دیگر نقاط گرم استخدام آنها بود.²⁷ شایان ذکر است که اشتراکات قابل ملاحظه ای در یافته های این گزارش و یافته های عثمان که قبلاً بیان شد وجود دارد، به اضافه پوهنتون بدخشان. یک استخدام کننده IS-K بار دیگر در نوامبر 2022 تایید کرد که IS-K هنوز هم همفکران زیادی در پوهنتون ننگرهار دارد، اگر چه حالا آنها مجبور هستند برای اینکه شناخته نشوند از فعالیت خودداری نمایند. در حقیقت، IS-K در آن زمان هنوز هم پوهنتون ننگرهار را یکی از اماکن اصلی خود برای استخدام محصلین می پنداشت. طبق این منبع، چندین گروه کوچک استخدام کنندگان IS-K در این پوهنتون حضور داشتند، که هر کدام سه عضو داشت.²⁸ با در نظر داشت اندازه آنها، به نظر میرسد که پوهنتون کابل (از نظر تعداد محصلین ثبت نام شده، سه برابر پوهنتون ننگرهار است) کمتر متاثر شده باشد؛ بر اساس گزارش ها، شش گروه کوچک IS-K هر یک دارای دو تا سه عضو در پوهنتون کابل حضور داشته و اکثراً در فاکولته شرعیات فعالیت داشتند.²⁹

اگرچه ممکن است تفاوت های نظر به موقعیت وجود داشته باشد، ظاهراً ساختار IS-K در پوهنتون ها در بخش های مشخص ذیل تنظیم شده است: «هدف گیری»، «رسانه و فرهنگ»، «پجت و دعوت کردن» و «ارتباطات رو در رو». از نظر تعداد، بخش «هدف گیری» بیشترین افراد را دارد. اکثر گروه های کوچک در فاکولته های شرعیات و حقوق فعالیت دارند.³⁰

تکنیک های استخدام IS-K

بر اساس گفته های منابع از IS-K، «هدف گیری» اساساً یک فعالیت استخباراتی بوده و هدف از آن شناسایی استخدام شوندگان بالقوه است. وظیفه هدف گیرنده چنین تشریح شده است، «جدا سازی و هدف قرار دهی مذهبی ترین محصل که علاقه زیادی به مسائل دینی و بخصوص سلفیت دارد».³¹ در این کتگوری، افراد هدف گیرنده به آن عده از محصلینی اولویت میدهند که میدانند با مشکلات زیادی از سوی آنچه منبع اطلاق کرد «محصلین تندرو حنفی» مواجه شده اند، یا آنهایی که خانواده آنها در جریان فعالیت های سرکوب IS از سوی طالبان گرفتار شده است. بطور معمول، از یک صنف که 40 الی 50 محصل دارد، تنها یک یا دو نفر ارزش هدف قرار دادن را دارند.³² بعد از اینکه محصل مورد هدف شناسایی گردید، ساختار هدف قرار دهی سعی می نماید تا شماره موبایل وی را بدست آورد. پس

25. مصاحبه با عضو GDI در مرکز کابل، نوامبر 2021.

26. مصاحبه با عضو GDI در غرب کابل، نوامبر 2021.

27. مصاحبه با قوماندان IS-K در نورستان، جون 2022.

28. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در پوهنتون ننگرهار، نوامبر 2022.

29. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در پوهنتون کابل، نوامبر 2022.

30. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در پوهنتون ننگرهار، نوامبر 2022.

31. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در کابل 2، نوامبر 2022.

32. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در پوهنتون کابل، نوامبر 2022؛ مصاحبه با استخدام کننده IS-K در

پوهنتون ننگرهار، نومبر 2022؛ مصاحبه با استخدام کننده IS-K در کابل 2، نوامبر 2022.

از آن، کار بخش «رسانه و فرهنگ» آغاز میشود. وظیفه تیم رسانه و فرهنگ، که خارج از پوهنتون و حتی گاهی بسیار دور از کشور در اروپا هستند، این است تا ویدیوهای از «ظلم‌ها، کشتار، شکنجه و دستگیری‌های علمی سلفی، مردم سلفی، زنان و اطفال توسط طالبان»، پیام‌های مرتبط به سلفیت، ویدیو‌ها و اخبار در مورد مذاکرات طالبان با امریکایی‌ها را به استخدام شونندگان آینده می‌فرستند. قبل از تغییر رژیم در 2021، مواد پروپاگندا در مورد «بمباردمان مسلمانان توسط خارجی‌ها» و «شکنجه و دستگیری مردان، زنان و اطفال مسلمان توسط امریکایی‌ها» بود. در صورت اینکه کدام عکس‌العمل منفی دریافت گردد، محصل «دعوت شده» از حلقه پیام‌ها حذف میگردد. اما اگر عکس‌العمل محصل مثبت باشد، استفاده از WhatsApp و سایر رسانه‌های اجتماعی آغاز میگردد. تیم رسانه و فرهنگ همچنین محصلین هدف قرار داده شده را به حساب‌های Telegram مختلف IS-K اضافه میکنند، حساب‌های که بعضی آنها فعالیت‌های IS-K را تبلیغ میکنند و بعضی دیگر پروپاگندای منفی علیه طالبان پخش میکنند.³³

در مرحله بعدی، پس از اینکه بخش «رسانه و فرهنگ» کار خود را به پایان رسانده و محصل را آماده نمود، تیم «چَت و دعوت» کار را ادامه میدهد، یک چت-روم یک-به-یک در Telegram یا WhatsApp باز نموده و از کادرهای خود می‌خواهد تا با افراد مشخص دوست شوند. این چت-روم‌های یک-به-یک بیشتر بالای وضعیت سلفی‌ها در افغانستان، «ظلم‌های» طالبان در مقابل سلفی‌ها، آزار و اذیت‌های که از سوی محصلین حنفی و طالبان بالای محصلین سلفی در پوهنتون‌ها اعمال میشود، بالای «جهاد» و فعالیت‌ها و اهداف IS-K و بالای «خلافت» دولت اسلامی و همچنین بسا مسائل دیگر متمرکز میباشد. در جریان این مرحله، استخدام کننده بطور منظم در محیط پوهنتون و خارج از آن با هدف دیدار مینماید، تا در مورد طرز فکر و نظریات وی بیشتر بداند، اعتماد سازی نموده و باهم دوست شوند. استخدام شونندگان آینده یا بطور مستقیم معلومات داده میشوند یا از آنها خواسته میشود تا صدها سخنرانی و دروس مبلغین شناخته شده سلفی را پیروی کنند، بطور مثال:

- شیخ ابو عبدالله متوکل، استاد فاکولته شرعیات پوهنتون کابل، که به جرم استخدام کننده IS-K توسط جمهوری اسلامی افغانستان دستگیر گردیده بود و بعداً پس از تسلط طالبان در سپتامبر 2021 ر بوده و کشته شد.
- مبشر مسلمیار، یکی دیگر از استادان فاکولته شرعیات پوهنتون کابل، که در فیبروری 2021 در کابل به قتل رسید.
- معروف راسخ، عضو سوم فاکولته شرعیات پوهنتون کابل که قبلاً در جریان جمهوری اسلامی افغانستان دستگیر و بعداً رها گردید، در فیبروری 2021 در کابل کشته شد.
- عبدالظاهر داعی، یکی دیگر از اعضای فاکولته شرعیات پوهنتون کابل و تنها عضو این گروه که هنوز زنده و فعال است. وی نیز در زمان جمهوری اسلامی دستگیر شده بود.

تیم رسانه و فرهنگ IS-K
محصلین مورد هدف را در
حساب‌های Telegram
که بر ضد طالبان
پروپاگندای منفی پخش
میکند، اضافه می‌نماید.

33. مصاحبه با استخدام کننده IS-K، پوهنتون ننگرهار، نوامبر 2022؛ مصاحبه با استخدام کننده IS-K در کابل 2، نوامبر 2022؛ مصاحبه با استخدام کننده IS-K در پوهنتون کابل، نوامبر 2022.

پس از اینکه محصل مورد هدف با طرز تفکر مبلغ آشنا شد، استخدام کننده از وی دعوت میکند تا به سلفیت روی آورد و اگر محصل از قبل سلفی باشد، یک روال شدیدتر را اتخاذ نماید. اگر این پروسه به خوبی پیش برود، از هدف دعوت میشود تا آزادانه به چت-روم های خصوصی طرفدار IS-K در Telegram ملحق شود. برخی از استخدام شوندگان در همین مرحله آماده هستند برای IS-K داوطلب شوند، اما برخی دیگر ممکن است به کار بیشتری نیاز داشته باشند. در صورتی که هدف هنوز آماده نباشد، عکس العمل های وی به کانال های خصوصی IS-K برای چند روز تحت نظارت قرار میگیرد. در صورت اینکه عکس العمل مثبت باشد، از هدف دعوت میگردد تا به جهاد علیه طالبان و هر فردی که مخالف سلفیت و خلافت است بپیوندد.

قبل از اینکه برای پیوستن به IS-K دعوت شوند، از استخدام شوندگان دعوت میگردد تا سلفیت را بپذیرند و در صورت اینکه از قبل سلفی باشند، پیروی سختگیرانه تر از آنرا آغاز کنند. پس از چند مدت، از محصلین مورد هدف دعوت به عمل می آید تا به جهاد علیه طالبان و هر کسی که مخالف سلفیت و خلافت است، بپیوندند. در صورت اینکه دعوت پذیرفته شود، یک جلسه رو در رو به هدف پیشنهاد میگردد. این زمانبست که تیم «رو-در-رو» پروسه را در دست میگیرد. مدت کوتاهی بعد از آن، این تیم به استخدام شونده آینده پیشنهاد آموزش در یکی از کمپ های IS-K را میدهد تا برای پیوستن کامل به عنوان عضو ملحق شود.³⁴ کل پروسه حدود سه ماه را در بر میگیرد.³⁵

اکثریت آنها که به مرحله پروپاگندای IS-K میرسند به پیوستن موافقت میکنند، اما نه همه. چون تا این گام، با استخدام شوندگان بالقوه تنها از طریق رسانه های اجتماعی تماس برقرار شده است، آنها تنها ریسک محدودی را به IS-K متوجه میسازند؛ تنها چیزی که آنها میتوانند انجام دهند این است که به مقامات بگویند چیزی در حال انجام شدن است، اما آنها نمیتوانند هیچ فردی را به مخاطره اندازند. اکثریت افرادی که از طریق پوهنتون استخدام میشوند علاقه ندارند جنگجو شوند، حتی اگر به این گروه ملحق شوند.³⁶ بنا بر همین دلیل، به آنها در میان دیگر کارها وظایفی چون کمک کننده در یک گروه تروریستی، فعال رسانه اجتماعی، مبلغ/ آموزش دهنده، پیشبرد بخش لوژستیک یا مراقبت از خانه های امن پیشنهاد میگردد. برخی از آنها رهبران گروه تروریستی کوچک میشوند.³⁷

اکثریت آنها که به مرحله
پروپاگندای IS-K میرسند به
پیوستن موافقت میکنند

34. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در پوهنتون کابل، نوامبر 2022؛ مصاحبه با استخدام کننده IS-K در کابل، 2، نوامبر 2022.

35. مصاحبه با استخدام کننده IS-K، پوهنتون ننگرهار، نوامبر 2022؛ مصاحبه با استخدام کننده IS-K در پوهنتون کابل، نوامبر 2022؛ مصاحبه با استخدام کننده IS-K در کابل، 2، نوامبر 2022.

36. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در کابل، 2، نوامبر 2022.

37. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در پوهنتون کابل، نوامبر 2022؛ مصاحبه با استخدام کننده IS-K در کابل، 2، نوامبر 2022.

مبارزه با تروریسم طالبان

انحراف‌ها از پالیسی و اصول در عملکرد

پوهنتون‌های دولتی فوراً بعد از گرفتن کابل توسط طالبان در اگست 2021 بسته شدند. طالبان اعلام کردند که آنها می‌خواهند قبل از بازگشایی مجدد در مورد چگونگی جداسازی-جنسیتی در پوهنتون‌ها تصمیم بگیرند. در همین هنگام، طالبان هر نوع گفتگو در مورد سیاست، حقوق بشر و اسلام را ممنوع قرار دادند. زمانی که پوهنتون‌ها در فیروی 2022 مجدداً آغاز شد، طالبان میدانستند که آنها در پوهنتون‌ها با مشکلاتی مواجه هستند، چون به عنوان یک جنبش آنها همیشه جذابیت بسیار اندکی برای محصلین پوهنتون داشتند و به عنوان گروه مخالف آموزش سیکولار دانسته میشدند.

رویکرد طالبان نسبت به حضور IS-K در پوهنتون‌ها باید در چارچوب رویکرد بزرگتر مبارزه با تروریسم امارت اسلامی مورد مطالعه قرار گیرد. ظاهراً طالبان هیچ پالیسی مشخص یا واضح در مورد مبارزه با تروریسم تدوین نکرده‌اند. حکومت قبلی، جمهوری اسلامی افغانستان، برخی پالیسی‌ها در این ارتباط تدوین کرده بود، اما بطور سیستماتیک آنها را تطبیق نکرد. این پالیسی‌ها بر گرفته شده از مفاهیم مبارزه با تروریسم «غربی» بود و عناصری چون احترام به حاکمیت قانون و حقوق بشر، حداقل در تئوری، از عناصر اساسی بودند - علی‌رغم این واقعیت که در عمل نیروهای امنیتی افغان و بازیگران غربی اغلب به این عناصر احترام نمی‌گذاشتند. در حقیقت، نیروهای امنیتی جمهوری اسلامی تا یک حد زیادی در مورد این پالیسی‌ها شک داشتند.³⁸ نقد‌های این نیروها که در ذیل بیان شده است، گرفته شده از یک مجموعه مصاحبه‌های میبانشد که با مقامات تنفیذ قانون افغانستان است در 2015-21 در جریان سالهای جمهوری اسلامی انجام شده است:

1. حاکمیت قانون تلاش مبارز با تروریسم را کند ساخته و وقت با ارزش را ضایع میکند.
2. حاکمیت قانون، که در آن معیارهای بالایی از شواهد ضرورت است، مجرم پنداشتن را بسیار مشکل میسازد.
3. در حالات اضطراری تروریستی، پیدا کردن پرسونل مربوطه مجرب مانند افسران پولیس که آموزش کافی دریافت نموده‌اند یک امر نادر بوده و جمع‌آوری شواهد کافی برای اینکه جرم یک مظنون ثابت گردد بسیار سخت میبانشد؛ این امر در افغانستان نیز قابل تطبیق بوده و یافتن پرسونل مسلکی حتی قبل از آغاز شورش نیز یک امر دشوار بود.
4. شکنجه و فشار فزینگی در جریان استنتاج نتیجه سریع میدهد.
5. تروریست‌های که انگیزه بسیار بالایی دارند به آسانی از تهدیدهای عادی چون توقیف و حبس متاثر نمیشوند و قناعت دادن آنها برای همکاری بدون اعمال اشکال شدید فشار بسیار غیر محتمل است.
6. در امر مبارزه با تروریسم، آزادی رسانه هیچ کمکی نمیکند، چون آنها دستاوردهای تروریست‌ها را تبلیغ نموده و با افشای ناکامی‌ها و/یا روش‌های بی‌رحمانه ادارات دولتی، آنها را خجالت زده میکند.
7. حامیان ملکی از جمله دارایی‌های اصلی شورشیان و تروریست‌ها هستند و با آنها نیز باید بطور شدید برخورد صورت گیرد.³⁹

38. 'ANDSF Views on Security Force Assistance in Afghanistan', Antonio Giustozzi مقاله چاپ نشده، 2021.

39. *Ibid*.

آنگونه که در ذیل بحث شده است، هرچند طالبان عمداً نمیخواهند از روش های مبارزه تروریسم غربی رژیم قبلی تقلید نمایند، اما صرف نظر از اینکه آنها تحت شریعت که نوعی از حاکمیت قانون است فعالیت میکنند، طالبان در بسیاری موارد عین روش های حکومت پیشین را به درجه های مختلف از خود نشان داده و آنها را (چه در سطح فردی یا سازمانی) در شیوه های خود پس از رسیدن به قدرت عملی نموده اند. پذیرفتن چنین روش های مبارزه با تروریسم بر مبنای فرضیات فوق، میتواند پیامد قرار داشتن در انتهای دریافت کننده چنین شیوه ها باشد؛ درک فرهنگ یکسان در مورد اینکه مبارزه با تروریسم موثر چگونه باید باشد؛ یا یک تعداد دلایل دیگر. تشخیص منابع فرهنگی و سیاسی رویکرد مبارزه با تروریسم طالبان فراتر از محدوده مطالعه این مقاله است. آنچه درک آن در اینجا مهم میباشد موجودیت برخی رویه های مشخص، چه در سطح انفرادی یا در سطح سازمانی، است که - همانند دوره جمهوری اسلامی - بالای تلاش های مبارزه با تروریسم امارت طالبان تاثیر گذاشته است.

در رابطه به حاکمیت قانون (نکات 1، 2 و 3 فوق الذکر): هرچند طالبان در اصول متعهد هستند تا نسخه حاکمیت قانون خود که بر مبنای شریعت میباشد را به معرفی بگیرند، اما وقتی صحبت از اعمال محافظت های داده شده از سوی متون دینی بالای شورشیان بخصوص IS-K میشود، آنها اغلب رفتار محتاطانه اتخاذ میکنند. چه در نتیجه یک پالیسی عمدی یا ادبیات کنترل نشده که در رسانه های تحت کنترل طالبان آزادانه در حال شکوفایی است، اصطلاح "Kharijites" (خوارج)،⁴⁰ که به مفهوم یک رویکرد افراطی و حتی مرتد میباشد، معمولاً هنگام اشاره به IS-K مورد استفاده قرار میگیرد. این اصطلاح توهین آمیز اکثراً از جانب دولت های کشور های متاثر از شورش های اسلام گرا استفاده میشود، تا اتکای خود به اقدامات شدید بر علیه عناصر فتنه انگیز، که اساساً به عنوان افراد مرتد و سزاوار سرکوب نابرابر پنداشته میشوند، را توجیه نمایند.⁴¹ یقیناً، استفاده از چنین اصطلاح تنها مسئولین مبارزه با تروریسم طالبان را تشویق خواهد کرد تا هرگونه موانعی که در اصل در قانون شریعت ممکن وجود داشته باشد را نادیده بگیرند.

در حقیقت، طالبان در نحوه برخورد خود با شبه-نظامیان IS-K عملکرد ثابت نداشته اند، آنها بعضاً این شبه نظامیان افراد مظنون به حمایت از آنها را لقب «خوارج» میدهند و گاهی از تعزیرات معیاری تر علیه آنها استفاده میکنند، حتی بعضاً سعی می نمایند تا بزرگان اجتماعی را با استفاده از مذاکرات و تفاهم های سیاسی از IS-K جدا ساخته و آنرا ضعیف نمایند.⁴² اگر تنها محیط پوهنتون را در نظر بگیریم، برخورد با متوکل که قبلاً از وی نامبرده شد، یک مثال خوب از برخورد خودسرانه است: آنگونه که قبلاً تذکر یافت، طبق گزارش ها وی نخست ربوده شده و پس از

40. این کلمه که یک اصطلاح قرن هفتم برای «ترک کنندگان» یا «نفاق انداز ها» میباشد، به گروهی از شورشیان فعال اشاره دارد که در نیمه دوم آن قرن فعال بودند.

41. برای مطالعه قضیه مصر، منبع ذیل را ببینید Jeffrey T Kenney, *Muslim Rebels: Kharijites and the Politics of Extremism in Egypt* (آکسفورد: مطبوعه پوهنتون آکسفورد 2006) (Oxford University Press). برای موارد استعمال این کلمه در عصر امروز، به منبع ذیل مراجعه کنید "Ibn Masud, 'Salafi's [sic] No Longer Part of Sunni Islam" (Sunnah مؤکده Muakada) 22 اکتوبر 2016. <<https://sunnahmuakada.wordpress.com/2016/10/22/salafis-no-longer-part-of-sunni-islam/>> در 11 اپریل 2023 به این وبسایت مراجعه گردید.

42. 'The Taliban's 'Antonio Giustozzi, 'From Paper State to Caliphate', Bunzel, *RUSI Commentary 'Homemade Counterinsurgency'* (تفسیر RUSI)، 4 جنوری 2022.

آن در سپتامبر 2021 توسط طالبان بطور خودسرانه اعدام شد. هرچند طالبان مسئولیت آنرا نپذیرفتند، اما رسانه‌ها بطور گسترده طالبان را مسئول میدانند.⁴³

استفاده از شکنجه و فشار فیزیکی از جانب طالبان (نکات 4 و 5 فوق‌الذکر) در چندین گزارش سازمان‌های بین‌المللی اشاره شده است.⁴⁴ این مورد در مصاحبه‌های که برای این تحقیق انجام شد، نیز تایید گردید. یکی از اعضای IS-K اشاره نمود که وی پس از یک درگیری مستقیم با استادش که با نظریات سلفی وی برخورد شدیداً خصمانه داشت، به این گروه ملحق شد. پس از آن، وی توسط طالبان برای دو روز توقیف شده و شکنجه و تهدید گردید. او بعد از آنکه وعده داد ایدئولوژی خود را تغییر دهد رها گردیده و از آن به بعد مورد آزار و اذیت محصلین حنفی قرار میگرفت. وقتی IS-K به او مراجعه کرد، وی آماده استخدام بود و یکی از استخدام‌کنندگان IS-K شد.⁴⁵

یکی دیگر از مثال‌های بی‌ثباتی طالبان در عملکرد، نحوه برخورد آنها با گزارش‌های رسانه‌ای است (نکته 6 فوق‌الذکر). با وجود اینکه طالبان پس از آغاز امارت دوم خود را بطور شفاهی به «آزادی رسانه» متعهد نشان دادند، اما آنها هر چند وقت گزارشی از رویداد‌های خشونت‌آمیز و فعالیت‌های مبارزه با تروریسم را ممنوع قرار دادند، چون معتقد هستند که اگر اقدامات آنها (و تدابیر سرکوبگرانه متعاقب آن) توسط رسانه‌ها نشر گردد، ممکن است به نفع IS-K تمام شود.⁴⁶ این امر بالای گزارشی توقیف‌های مضمونین از محیط پوهنتون نیز قابل تطبیق است. طالبان مایل نیستند تا میزان سرکوب آنها در آنجا تبلیغ شود. چندین محصل و کارمند از پوهنتون‌های مختلف (از جمله 15 نفری که با آنها تماس گرفته شد) این احساس را داشتند که طالبان از منتشر شدن معلومات در رابطه به دستگیری محصلین و کارمندان ممانعت میکردند. با این حال، طالبان برخی اوقات از وسایل رسانه‌ای برای توصیف IS-K به عنوان «خوارج» استفاده کرده‌اند.⁴⁷

-
43. رسانه اسلامی افغان (Afghan Islamic Press)، «نماز جنازه مولوی متوکل در پغمان کابل ادا خواهد شد»: (AIP): بر اساس گزارش رسانه‌ها، طالبان یک عالم دینی را چند روز قبل در کابل دستگیر کرد. این در حالیست که، گزارش‌های مرگ وی به روز یکشنبه (05 سپتامبر) تایید شد» [پوست توئیت]، 1.09 بعد از ظهر، 5 سپتامبر 2021، <https://twitter.com/aip_news/>، <[status/1434488764403961860](https://twitter.com/aip_news/status/1434488764403961860)> در 11 اپریل 2023 به این پوست مراجعه گردید؛ ابو بکر صدیق (Abubakar Siddique)، «چندین عالم دینی در تبادل آتش شدید میان طالبان و IS-K گیر ماندند» (Radio Free Europe Radio Liberty)، 24 اگست 2022، <<https://www.rferl.org/a/afghanistan-taliban-islamic-state-khorasan-clerics/32003122.html>>، در 11 اپریل 2023 به آن مراجعه گردید.
44. دیدبان حقوق بشر (Human Rights Watch)، 'Afghanistan: Taliban Torture Civilians in Panjshir'، 10 جون 2022؛ عفو بین‌الملل (Amnesty International)، 'Afghanistan: The Rule of Taliban: A Year of Violence, Impunity and False Promises'، اگست 2022؛ خدمات حقوق بشر UNAMA (UNAMA Human Rights Service)، 'Human Rights in Afghanistan 15 August 2021–15 June 2022'، جولای 2022، <<https://unama.unmissions.org/un-releases-report-human-rights-afghanistan-taliban-takeover>>، در 18 اپریل 2023 به این وبسایت مراجعه گردید.
45. مصاحبه با استخدام‌کننده IS-K در پوهنتون ننگرهار، نوامبر 2022.
46. Barnett R Rubin، 'Afghanistan Under the Taliban: Findings on the Current Situation'، مرکز استیمسون (Stimson Center)، 20 اکتوبر 2022.
47. بطور مثال به منبع ذیل مراجعه کنید، ابو بکر صدیق (Abubakar Siddique)، «با شدت‌گیری جنگ با طالبان حملات مرگبار را علیه سلفی‌های افغان آغاز کرده‌اند» (Taliban Wages Deadly Crackdown on Afghan Salafists as War with IS-K Intensifies) (Radio Azadi)، 22 اکتوبر 2021.

یکی دیگر از موارد مرتبط به نکته 7 فوق - و باز هم ظاهراً خلاف شریعت - رویکرد طالبان نسبت به گروه های رادیکال است، گروه های که در غرب ممکن آنها را با عنوان «افراطیون غیر-خشونت آمیز» توصیف نمایند و طالبان از آنها بنام «مایل به سلفیت» یا «طرفدار خلافت» نام میبرند. گروه های چون حزب التحریر (HUT)، جمعیت اصلاح و نجم 48 در اوایل تسلط طالبان از سوی آنها ممنوع قرار داده شد و برخی ها ادعا دارند که اعضای حزب التحریر (HUT) حتی توقیف شده بودند.⁴⁹ اگرچه این گروه ها از IS-K یا IS مرکزی حمایت نمیکنند، ظاهراً طالبان نگران هستند که بطور مثال حزب التحریر به نفع ظهور مجدد خلافت در سطح جهان فعالیت میکند و یک سازمان بین المللی است.⁵⁰ چنان که یکی از اعضای GDI بیان داشت: «آنها برای برپایی خلافت در کل دنیا فعالیت میکنند، مگر ما شریعت را تنها در افغانستان میخواستیم و نمیخواستیم در مسائل داخلی سایر کشورها دخالت کنیم».⁵¹

اینکه جهاد طالبان یک مسئله ملی است اکنون به یک ادعای کلیدی تلاش های سیاست خارجی امارت تبدیل شده است، هرچند طالبان هنوز هم به میزبانی از گروه های جهادی خارجی مانند TTP پاکستان (تحریک طالبان پاکستان یا جنبش طالبان پاکستانی)، القاعده و دیگران ادامه میدهند.⁵² به جمعیت اصلاح نیز بخاطر تاثیرگذاری سلفی بالای این گروه، که ایدئولوژی آن این گروه را «داعش» (یا IS-K) نزدیکتر میکند، به نظر شک دیده میشود.⁵³ بخصوص در پوهنتون بدخشان (فیض آباد)، چنین عقیده وجود دارد که حزب التحریر (HUT) - که در آنجا بسیار مشهور است - چه بصورت مستقیم یا غیر مستقیم، استخدام برای IS-K را تسهیل میکند. با این حال، یکی از محصلین پوهنتون خصوصی البیرونی (در گلپهار) اشاره نمود که حزب التحریر، علی رغم کنترل طالبان، در آنجا آزادانه فعالیت داشته و فعالیت های استخدام آنلاین خود را مخفی نمیکند. وی همچنین اظهار داشت که فعالیت های آنلاین حزب التحریر (HUT) قبل از تسلط طالبان بطور پنهانی انجام میشد، اما بعداً آنها با آزادی بیشتر به فعالیت ادامه دادند.⁵⁴ یکی از منابع استخباراتی طالبان با این گفته ها مخالف بوده و اظهار داشت که حزب التحریر (HUT) و جمعیت اصلاح در البیرونی فعال بودند، اما هیچ کدام هنوز قادر به فعالیت نبودند.⁵⁵

-
48. نجم یک گروه کوچک است، که از لحاظ ایدئولوژی در میانه حزب التحریر (HUT) و جمعیت اصلاح قرار دارد، اما بیشتر بالای فراهم کردن آموزش متمرکز است. این گروه مدرسه ها و مکاتب را پیش میبرد. از تاسیس مجدد خلافت حمایت می نماید.
49. مصاحبه با کادر جمعیت اصلاح، جلال آباد، نوامبر 2022. طبق اظهارات منبع، طالبان ممنوعیت خود علیه فعالیت های جمعیت اصلاح را چنین توجیه نمود که این گروه قبلاً با مقامات جمهوری اسلامی «همکاری» میکرد و هرگز علیه اشغال امریکا ایستاده نشد.
50. مصاحبه با عضو GDI در مرکز کابل، نوامبر 2021؛ مصاحبه با عضو GDI در غرب کابل، نوامبر 2021.
51. مصاحبه با عضو GDI در مرکز کابل، نوامبر 2021.
52. برای دانستن رابطه میان امارت دوم و این جهادی های خارجی، منبع ذیل را ببینید، Antonio Giustozzi، "AI-Qa'ida and the Taliban: Are They on Diverging Paths?"، ژورنال *RUSI Journal* (جلد 176، شماره 4-5، دسامبر 2022، صفحات 12-24)؛ Antonio Giustozzi، 'Taliban Struggles to Balance Relationship with Uzbek Islamist Militants in Afghanistan'، *Jane's Terrorism and Security Monitor*، 7 جون 2022؛ Antonio Giustozzi، 'Taliban Takes Pragmatic Approach Towards Foreign Islamist Militants'، *Jane's Terrorism and Security Monitor*، 11 نومبر 2021.
53. مصاحبه با عضو GDI در مرکز کابل، نوامبر 2021.
54. حبه با محصل پوهنتون، پوهنتون خصوصی البیرونی (گلپهار)، اکتوبر 2022.
55. مصاحبه با افسر امنیتی طالبان، گلپهار، اکتوبر 2022.

در هر حال، به نظر میرسد که حزب التحریر در تبلیغات آنلاین خود یک شیوه «نقد سازنده» امارت را در پیش گرفته است و بطور قطع مخالفت خشونت آمیز علیه آن را تایید نمیکند.⁵⁶ هر چند معیارها در رابطه به ثبوت برای محکوم و توقیف کردن افراد هرگز واضح نیست، اما بطور کلی به نظر میرسد که شیوه‌ای که طالبان در پیش میگیرند نظر به موقعیت از هم متفاوت است و آنها سعی می‌نمایند تا میان اعضای گروه‌های افراطی غیر-خشونت آمیز که با IS-K در تماس هستند و آنها‌ی که در تماس نیستند، تفکیک قائل شوند. طالبان در اواخر نوامبر 2022 ممنوعیت خود برای سازمان‌های مشکوک به داشتن نظریات سلفی یا آنها‌ی که برای خلافت دادخواهی میکردند را ابقا نموده و پیشنهاد نمودند که این ممنوعیت در سطح مردم عام بطور سختگیرانه قابل تنفیذ نمیباشد.⁵⁷

تأثیرات: نتایج متفاوت

از نظر متوقف سازی استخدام IS-K در پوهنتون‌ها، طالبان با یک مشکل جدی روبرو بوده‌اند، چون آنها به منابع انسانی و مالی دسترسی ندارند. بخصوص در روزهای آغازین امارت دوم، طالبان با فقدان پرسونل امنیتی و استخباراتی آموزش دیده مواجه بودند. در تنها تقسیم بودجه امارت که در دسترس عامه (الی اپریل 2023) قرار داده شده و در جنوری 2022 منتشر گردید، مصارف بالای بخش امنیتی ظاهراً حدود 40% کل بودجه را تشکیل میدهد، یعنی الی 800 میلیون دالر امریکایی فی سال برای 2022. حدود 16% از کل بودجه امارت (حدود \$320 میلیون آن الی 2022) بطور خاص به بخش GDI تخصیص یافته بود.⁵⁸ این مبلغ با 2.15 میلیارد دالر که در سال 2021 برای سکتور دفاعی و امن و نظم عامه (54% بودجه عادی) در اختیار جمهوری اسلامی قرار داشت، به اضافه میلیارد‌ها دالر پول US که مستقیماً به نیروهای امنیتی افغان تزریق میشد، اصلاً قابل مقایسه نیست.⁵⁹ اگرچه تهدیدهای که تا اکنون طالبان با آن مواجه بوده‌اند نسبت به تهدیدهای که جمهوری اسلامی طی سال‌های اخیر مواجه بود به مراتب کمتر است، اما صرفاً معاشات پرداخت نشده کارکنان خدمات ملکی که از جمهوری اسلامی به طالبان به میراث گذاشته شد در سال 2021 به بالاتر از 170 میلیون دالر در هر ماه بالغ میشد.⁶⁰

56. حزب التحریر، <<https://www.hizb-ut-tahrir.info/en/index.php/press-releases/>>، <[afghanistan.html](https://www.hizb-ut-tahrir.info/en/index.php/press-releases/afghanistan.html)>، در 11 اپریل 2023 به این وبسایت مراجعه شد.

57. روزنامه 8 صبح (8am News)، «استخبارات طالبان فعالیت جمعیت اصلاح، حزب التحریر و نهاد نجم را ممنوع اعلام کرد»، <<https://8am.media/taliban-Najm-ra-mamny-e-laam-kard-2022>>، 28 نوامبر 2022، <<https://8am.media/taliban-intelligence-banned-the-activities-of-jamiat-islah-hizb-tahrir-and-nihad-najm/>>، در 11 اپریل 2023 به این وبسایت مراجعه شد.

58. Kate Clark و Roxanna Shapour، 'What do the Taleban Spend Afghanistan's Money on? Government Expenditure Under the Islamic Emirate'، شبکه تحلیلگران افغانستان (Afghanistan Analysts Network)، اقتصاد، پیشرفت، محیط زیست، مارچ 2023؛ بودجه ملی سه ماهه (جدی، دلو و حوت سال 1400) [Quarterly National Budget (1400 IV Quarter)]، وزارت مالیه، 2022، <<https://mof.gov.af/sites/default/files/2022-02/Three%20Months%20%28Janddi%2CDalwa%2C%20Hout%29National%20Budget%201400.pdf>>، در 11 اپریل 2023 به این وبسایت مراجعه گردید.

59. «خلاصه بزرگ-مالی، ربع اول، سال مالی - 1400»، جمهوری اسلامی افغانستان، وزارت مالیه، ریاست پیشبینی مالی و اقتصاد بزرگ و گزارش دهی، 15 می 2021.

60. ابراهیم خان، 'What's Next for Afghanistan's Tumultuous Public Finances?'، دیپلومات (The Diplomat)، 28 سپتمبر 2021.

با قضاوت بر اساس مصاحبه های که برای این مقاله صورت گرفت، چنین به نظر میرسد که طالبان، به لطف انجام ترکیبی از عملیات های استخباراتی شدید که به گفته آنها خوارج و تکفیری ها (بیرون رانده شده گان⁶¹) (excommunicators) را در محیط پوهنتون هدف قرار میدهد، کنترل سختگیرانه در محیط پوهنتون و روش های بازدارنده موثر طالبان علیه هرگونه اختلاف عقیده، در یک حد بسیار زیادی موفق شده اند تا محیط پوهنتون را به یک محیطی مبدل نمایند که IS-K بسیار به سختی در آن فعالیت نمایند. محصلین و کارمندان حتی برای هر نوع ارتباط غیر مستقیم با IS-K یا هر گروه دیگر مخالف طالبان، مورد تحقیقات قرار میگیرند. مجازات سنگین برای افراد مظنون به حمایت از گروه های مخالف نیز به عنوان یک عامل بازدارنده اضافی دیگر عمل میکند. هرچند از 20 نفری که با آنها تماس گرفته شد (محصلین، کارمندان پوهنتون، افسران امنیتی طالبان) حدود یک چهارم آنها به این عقیده بودند که استخدام توسط گروه های افراطی پس از تسلط طالبان متوقف نشده است، اما گروهی که بیشتر از همه به عنوان گروه فعال ذکر گردید شامل حزب تحریر بود، نه IS-K. بر خلاف آنچه قبل از اگست 2021 جریان داشت و گروه های افراطی قادر بودند پروپاگندای خود را در لیلیه ها پخش نمایند، شواهد حضور فعال IS-K در پوهنتون ها ناکافی بود. همانگونه که قبلاً تذکر داده شد، لیلیه های پوهنتون کابل به عنوان هاتسپات قبلی فعالیت IS-K شناخته میشود. نیروهای امنیتی طالبان در 2021 گفتند که فعالیت های IS-K برای چند مدت پس از تغییر رژیم در اگست 2021 در محیط پوهنتون کابل ادامه داشت، اما این امر پس از آغاز توقیف ها متوقف گردید.⁶² با این حال، برخی شواهد پیشنهاد می نمایند که این یک ارزیابی قبل از وقت بود. سال بعد، یکی از نیروهای امنیتی طالبان تایید کرد که دستگیری محصلین بخاطر ارتباط با IS-K در طی شش ماه گذشته در لیلیه های پوهنتون انجام شده است. GDI یک لیست از محصلین فعال در پروپاگندای تکفیری را به مقامات امنیتی طالبان فراهم کرد و سپس این محصلین دستگیر گردیدند. همچنان، آن عده از محصلین پوهنتون کابل که در اصل از ولایات لوگر و ننگرهار بودند و با IS-K ارتباط داشتند، پس از هماهنگی میان-ولایتی مقامات امنیتی و GDI طالبان، هنگامی که به ولایت اصلی خود برگشتند دستگیر گردیدند.⁶³ این منبع بطور خوشبینانه اظهار داشت که هیچ گروه افراطی خشونت آمیز فعلاً فعالیت ندارد.⁶⁴

علی رغم خوشبینی برخی از مقامات طالبان، دیگران بیشتر نگران بودند. این امر بخصوص در ارتباط به محیط پوهنتون بدخشان در فیض آباد صادق است. برخی افرادی که در این تحقیق با آنها تماس گرفته شد، به شمول یک از محافظین امنیتی طالبان در پوهنتون، بدین عقیده بود که تلاش های استخدام هنوز هم در فیض آباد جریان دارد.⁶⁵ اگرچه منابع طالبان همیشه از ارایه جزئیات در رابطه به دستگیری ها فرار میکنند، اما آنها تایید نمودند که چندین مورد صورت گرفته است. در رابطه به پوهنتون بدخشان، یک منبع از طالبان ادعا کرد که آن عده از استادان پوهنتون که مایل به سلفیت بودند و با IS-K و حزب التحریر پیوند داده میشدند دستگیر شدند و اینکه احتمال دستگیری های بیشتر در آینده وجود دارد. وی همچنین توقیف محصلین بنا بر دلایل ارتباط با حزب التحریر و IS-K را تایید کرد.⁶⁶ سایر نیروهای امنیتی طالبان در گلپهار و ننگرهار نیز توقیف ها را در هر دو پوهنتون تایید نمودند، اما جزئیات بیشتر ندادند.⁶⁷

61. اشاره ای به شیوه IS برای تکفیر مسلمان های که با آن هم عقیده نیستند.

62. مصاحبه با عضو GDI در غرب کابل، نوامبر 2021؛ مصاحبه با عضو GDI در مرکز کابل، نوامبر 2021.

63. مصاحبه با مسؤول امنیتی طالبان، کابل، اکتوبر 2022.

64. *Ibid*.

65. مصاحبه با مسؤول امنیتی طالبان، فیض آباد، اکتوبر 2022؛ مصاحبه با محصلین و کارمندان در لیلیه فیض آباد، اکتوبر 2022.

66. مصاحبه با مسؤول امنیتی طالبان، فیض آباد، اکتوبر 2022.

67. مصاحبه با مسؤولان امنیتی طالبان، گلپهار و جلال آباد، اکتوبر 2022.

طالبان موفق شده اند قضای
پوهنتون را به محیطی
تبدیل نمایند که IS-K بسیار
به سختی در آن فعالیت
نماید

در بیشتر مواقع، محصلین یا کارمندان مستقیماً آگاهی داشتند که بازداشت خواهند شد، مخصوصاً در لیلیه فیض آباد، در حالیکه تمام منابع می‌دانستند بازداشت بصورت منظم جریان دارد، اما دلیل همیشه واضح نبود. یک محصل در پوهنتون کابل آگاهی داشت که یکی از محصلین به اتهام داشتن ارتباط با IS-K بازداشت شد. در پوهنتون ننگرهار، در روزهای اخیر محصلین به اتهام داشتن ارتباط با IS-K در مواقع متعدد مفقودالامر گردیدند.⁶⁸

میزان موفقیت طالبان در درتنگنا قرار دادن فعالیت IS-K در اینترنت بسیار سوال برانگیز است. این مقاله بصورت مستقیم بالای بررسی فعالیت‌های آنلاین IS-K متکی نبوده بلکه بالای مصاحبه‌ها و افرادی که با آنها تماس گرفته شده است متکی میباشد، بناءً هر نوع ارزیابی این فعالیت‌ها بالای یک مبنای متزلزل استوار میباشد. همچنان، محصلین در مورد محدوده فعالیت آنلاین مطمئن نبودند. بطور مثال، یک محصل مدعی شد با وجودیکه رسانه‌های اجتماعی محل سربازگیری برای گروه‌های افراطی شده بودند، این گروه‌ها حضور بسیار اندک آنلاین داشتند.⁶⁹ کارمندان پوهنتون نظریات متضاد ارائه کردند. یکی از آنها گفت فعالیت‌های سربازگیری در رسانه‌های اجتماعی از سوی گروه‌های خشن افراطی پس از به قدرت رسیدن طالبان افزایش یافته است، اما جزئیات بیشتر و یا شواهدی در حمایت از این ادعایش ارائه نکرد.⁷⁰ یکی دیگر از آنها، در پوهنتون بدخشان، نظر مخالف داشته و اظهار داشت که پس از به قدرت رسیدن طالبان استفاده IS-K از رسانه‌های اجتماعی بطور بی‌پیشینه کاهش یافته است.⁷¹ احتمالاً قابل اعتمادترین نظریه، نظریه یکی از افسران امنیتی طالبان است، او تأیید کرد که طالبان گروه‌ها را بصورت آنلاین نظارت می‌کنند، و این فعالیت‌ها ادامه دارند.⁷²

نظریه حاکم این بود که فعالیت‌های آنلاین IS-K تا حدودی پرخطر شده است اما ادامه دارند. ظاهراً، IS-K با استفاده از حساب‌های شبکه‌های اجتماعی به دنبال کنندگان شان هشدار می‌دهند که طالبان تلاش برای نفوذ دارند و از تلاش‌های سربازگیری IS-K در رسانه‌های اجتماعی به نفع خود استفاده می‌کنند.⁷³ فکتور خطر دیگر این است که طالبان بصورت منظم موبایل‌ها را بررسی می‌کنند و اکونت‌های رسانه‌های اجتماعی محصلین در لیلیه را زیرنظر دارند. بر اساس گفته‌های یکی از محصلین در پروان (Parwan)، محصلین از اینکه موبایل‌های شان را به لیلیه بیاورند هراس دارند؛ هر محتوای که ره به مخالفین طالبان ببرد (حتی اگر یک قطعه تصویر باشد) می‌تواند منجر به بازداشت شود.⁷⁴

منابع IS-K ادعا می‌کنند با وجود راهکارهای روی دست گرفته شده توسط طالبان آنها موفق به سربازگیری از لیلیه‌ها می‌شوند. البته ارزیابی‌هایی که از منابع IS-K شده است می‌تواند سوال برانگیز باشد، اما زمانی که با اکونت‌های سایر اعضای آن مقایسه می‌شوند و از دید کلان‌تر دیده می‌شوند، این اکونت‌ها یک تصویر موفقیت چشمگیر را

68. مصاحبه با محصلین پوهنتون در کابل و ننگرهار، اکتوبر 2022.

69. مصاحبه با محصلین پوهنتون بدخشان، اکتوبر 2022.

70. مصاحبه با کارمندان پوهنتون البیرونی، گلپهار، اکتوبر 2022.

71. مصاحبه با کارمندان پوهنتون بدخشان، فیض آباد، اکتوبر 2022.

72. مصاحبه با مسؤل امنیتی طالبان، گلپهار، اکتوبر 2022.

73. Lucas Webber، "#دولت اسلامی ولایت خراسان (IslamicState#)" به پیروانش هشدار صادر کرده است که حساب‌های تلگرام به واسطه #طالبان (Taliban#) استفاده می‌شود تا به شبکه‌های ISKP# نفوذ کنند. #افغانستان (Afghanistan#) #پاکستان (Pakistan#) [پست تویتر]، 7 بعد از ظهر، 9 نوامبر 2022، <<https://twitter.com/LucasADWebber/status/1590418971479904256?s=20&t=lnE3N18aXMMVBDFhFe44jw>>

11 اپریل 2023 به این وبسایت مراجعه گردید؛ Lucas Webber و Riccardo Valle، "ISKP تلاش‌های ضدنفوذ خود را تقویت می‌کند" (ISKP Bolsters Counter-Infiltration Efforts)، Militant Wire، 12 سپتمبر 2022.

74. مصاحبه با محصلین پوهنتون پروان، اکتوبر 2022.

نمی‌رسانند، بناً نسبتاً قابل قبول اند. ظاهراً IS-K بصورت مقایسوی در لیبیه پوهنتون ننگرهار بهتر جا یافته است. یکی از منابع IS-K مدعی شده است که از مارچ تا نوامبر 2022، این نهاد توانسته است بیشتر از 30 محصل را در ننگرهار جذب کند، که بیشتر آنها به واحد های محاروبی پیوسته اند و یک تعداد آنها به عنوان تبلیغی به جاهای مختلف اعزام گردیده اند.⁷⁵ از سوی دیگر، در کابل، پس از به قدرت رسیدن طالبان سربازگیری به IS-K شدیداً کاهش یافته، اکثراً به این دلیل که طالبان بصورت خاص شبکه های بزرگ جاسوسان و اطلاع دهندگان را در آنجا گماشته اند. طبق گزارش ها یک تماس تلفونی توسط طالبان ردیابی شد اما قبل از اینکه فرد بازداشت شود فرار کرد.⁷⁶ بنابراین، در کل، بادر نظر داشت توزیع سلفیت در تمام افغانستان (که بیشتر در شرق و شمال شرق متمرکز شده اند) و اینکه پوهنتون ننگرهار یکی از بزرگترین محلات سربازگیری برای IS-K بوده است، تعداد سربازگیری سالانه IS-K در لیبیه ها تخمیناً نمی‌تواند بیشتر از 100 نفر باشد. این سربازگیری ها، هرچند، تمامی کادرهای با ارزشی خواهند بود.

در حالیکه سربازگیری هنوز جریان دارد، اما در مورد اینکه IS-K به آسانی میتواند اعضا را جذب کند نباید مبالغه شود. یکی از استخدام کنندگان افراد در کابل گفت از میان پنج فرد که او به عنوان هدف انتخاب کرده و به تیم پیگیری کننده سپرده بود، یکی از آنها جزء گروه شده و چهار تن دیگر رد کردند؛ تا نوامبر 2022 ششمین نفر تحت پروسس بود.⁷⁷

اقدامات متقابل و چشم انداز های IS-K

توافق پذیری

هنگامی که طالبان تلاش دارند شبکه های سربازگیری IS-K را در لیبیه های پوهنتون های افغانستان ببندند، IS-K صرفاً تماشا نمی‌کند. در حقیقت، اکثریت کسانی که مصاحبه شده اند فرض می‌کردند که فعالیت های سربازگیری IS-K در رسانه های اجتماعی در جریان است، اما از طریق کانال های مخفی صورت می‌گیرد، این در حالیست که اکثریت آنها مدعی بودند نمی‌دانند سربازگیری از طریق رسانه های اجتماعی چگونه صورت می‌گیرد. یکی از مسئولین امنیتی طالبان توضیح داد از آنجایی که طالبان می‌توانند به گروه های Facebook نفوذ کنند، استفاده Facebook توسط IS-K کاهش یافته است، IS-K به استفاده از WhatsApp، Instagram، Telegram و Signal رو آورده است.⁷⁸ بنابراین اعتماد روز افزون به کانال های خصوصی رسانه های اجتماعی یک نوع مهم توافق پذیری را نشان می‌دهد. یکی از کارمندان در پوهنتون پروان پذیرفت که به دلیل بررسی طالبان، IS-K مستقیماً از طریق رسانه های اجتماعی عمل نمی‌کند. او با مثال دادن WhatsApp و Facebook Messenger علاوه کرد که از کانال های خصوصی به منظور دعوت کردن افراد بالقوه استفاده می‌شود. مواد درسی اسلامی، به شمول آنها که خطر ساز نیستند مانند حدیث (گفته های پیامبر)، در این کانال های خصوصی نشر می‌شوند تا

محصلین باتقوا را جذب نمایند و سپس به آنها مواد بیشتر سیاسی نشان داده می‌شود.⁷⁹ یک محصل در پوهنتون پروان گفت که محصلین به گروه های WhatsApp علاوه می‌شوند جایی که در آن مواد جامع دینی، مخصوصاً تبلیغ های سلفی، شریک ساخته می‌شود، صرف نظر از اینکه دیگران آن را دوست دارند یا خیر. طبق گزارشات

75. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در پوهنتون ننگرهار، نوامبر 2022.

76. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در پوهنتون کابل، نوامبر 2022.

77. مصاحبه با استخدام کننده IS-K در کابل 2، نوامبر 2022.

78. مصاحبه با مسؤل امنیتی طالبان، فیض آباد، اکتوبر 2022.

79. مصاحبه با کارمندان پوهنتون پروان، اکتوبر 2022.

این گروه ها بصورت ناشناخته به پیش برده می شوند. 80 یک محصل دیگر، در کابل، مدعی شد که او میدانند "گروه های خشن افراطی" در رسانه های اجتماعی مواد پخش می کنند، اما از آنجایی که این گروه ها صرف به دنبال کنندگان آن قابل دسترس است و او از آن جمله نیست، نمی تواند معلومات بیشتر بدهد. 81 این اکونت ها با دیتای که از مصاحبه ها در مورد فعالیت های IS-K در لیلیه های افغانستان پس از به قدرت رسیدن طالبان، به دست آمده است همخوانی دارند، طوری که در بالا بحث شد.

نوع دیگر توافق پذیری توسط IS-K این است که آنها فعالیت های رسانه های اجتماعی شان را به خارج انتقال می دهند، مخصوصاً به اروپا، جایی که تعداد زیاد مهاجرین افغان زندگی می کنند. یکی از مسئولین امنیتی طالبان تأیید کرد که حتی اکونت های Facebook که فروپاشی امارت را تبلیغ می کنند هنوز فعال هستند، اما توسط آنده اعضای IS-K که در خارج به سر می برند. 82 پس از انجام این کارها، افراد بالقوه به کانال های ناشناس WhatsApp و Telegram کشانیده می شوند، جایی که در آن قبل از سربازگیری رسمی، بیعت افراد گرفته می شود. البته طالبان نمی توانند در برابر تبلیغی های IS-K که در خارج به سر می برند کاری بکنند. 83

در پهلوی سرمایه گذاری بیشتر در بخش تغییر فعالیت های آنلاین، IS-K ممکن است در حال کنار آمدن با موجودیت طالبان در لیلیه ها باشد. در زمان انجام دادن این پرسش ها، تنها 10 ماه از دوباره باز شدن لیلیه ها توسط طالبان می گذرد و IS-K ممکن است در حال ارزیابی شرایط جدید باشد و/یا قبل از اینکه فعالیت های سربازگیری خود را دوباره آغاز کند منتظر است تا طالبان در موقف سیاسی شان راحت تر شوند. برای فرار از بررسی های طالبان، بطور مثال مسئولین سربازگیری ممکن است سربازگیری خود را در مساجدی که تمایل به سلفیت دارند و محصلین آنجا می روند، شدت ببخشند. طالبان نیز چنین فکر می کنند، بنابراین این مساجد زمان های مشخص دارند و محدودیت های شدیدی به آنها وضع شده است. 84

80. مصاحبه با محصلین پوهنتون پروان، اکتوبر 2022.

81. مصاحبه با محصلین پوهنتون کابل، اکتوبر 2022.

82. مصاحبه با مسؤل امنیتی طالبان، جلال آباد، اکتوبر 2022.

83. Antonio Giustozi و Petra Regeni، 'The Taliban Take-Over: The Impact on 'Extremist Organisations and on EU Audiences at Risk of Radicalisation'

مقاله حمایت از پالیسی (RAN Policy Support Paper)، 2023، صفحه 18.

84. به "آیا مشکل سلفی ها و طالبان حل می شود؟" نوشته Antonio Giustozi مراجعه کنید

[Will the Problem of Salafis and the Taliban be Resolved?]'، بی بی سی فارسی (BBC Persian)، 1 اپریل 2022، <<https://www.bbc.com/persian/blog-viewpoints-60955700>>

در 11 اپریل 2023 به این وبسایت مراجعه گردید؛ همچنین اعلان یکی از حساب های سلفی در Twitter را در باره بسته شدن مساجد در قندهار را ببینید "اخبار الدعوة السلفیه فی افغانستان و معاینات آنها" [اخبار جنبش سلفی در افغانستان و مشکلات آن] [پوست تویتر] در ساعت

3.19 بعد از ظهر، 17 اکتوبر 2022، <<https://twitter.com/iuHX8yv3QSuNjE6/status/1581832221983326208?s=20&t=W6FG20-A0Ad-SjFubscCSQ>> در 20 اپریل 11 به این وبسایت مراجعه گردید.

یک محیط امیدوار کننده

لیلیه های پوهنتون می توانند به دلیل نارضایتی تعداد زیاد محصلین در لیلیه ها، احساسات ضد طالبانی، و ناامیدی گسترده در مورد آینده، در دراز مدت دوباره محیط دلخواه برای سربازگیری IS-K شوند، با قضاوت از روی 15 مصاحبه با محصلین پوهنتون و کارمندان تدریسی در چهار لیلیه مختلف افغانستان (کابل، جلال آباد، گلپهار و فیض آباد)، محصلین به مشکل می توانند با قوانین جدید طالبان، مثل جدا سازی دختران و پسران و پیروی کردن از یونیفرم طالبانی، در لیلیه ها همخوانی بیابند. به نظر می رسد تهدید خشونت طالبان در برابر آنهایی که از قوانین جدید پیروی نمی کنند و هدف قرار گرفتن خانواده های افراد خاطی توسط طالبان، یکی از منابع نارضایتی برای بیشتر محصلین شده است. بیشتر محصلین خود را در برابر رفتار طالبان حقیر می شمردند، طوری که پاسخ دهندگان تحقیق گفته اند آنها قبل از به قدرت رسیدن طالبان نیز متعهد به اسلام بوده اند و تحمیل تعبیر دینی طالبان را تقدیر نمی کنند. محصلین مدعی اند که آنها و ادار می شوند تا نماز های شان را به تکرار بخوانند چون طالبان فکر می کنند آنها نماز نخوانده اند؛ آنها می گویند به دلیل اینکه پس از ادای نماز در رمضان دوباره به خواب رفته اند لت و کوب شده اند؛ و ادار می شوند تا پس از ادای نماز به تبلیغ ملاحی همسو با طالبان گوش بدهند؛ و مردان و ادار می شوند تا در لیلیه لباس های سنتی افغانی بپوشند در حالیکه زنان مجبورند تا نقاب های سیاه به تن کنند (پیش از آنکه ممنوعیت رفتن زنان به مراکز تحصیلات عالی تحمیل گردید). هرچند ناامیدی های از این قبیل محصلین را به سوی IS-K نخواهد کشاند، اما از همکاری محصلین با مقامات طالبان خواهد کاست و تطبیق نمودن روش های ضد تروریسم را به مشکل مواجه خواهد کرد.⁸⁵

تقریباً تمام محصلین در باره بازار کار پس از فراغت نظریات منفی داشتند. تعداد زیاد محصلین بیان داشتند که می خواهند پس از اتمام تحصیل از افغانستان مهاجرت کنند، چون شک دارند که بتوانند در داخل کشور کار بیابند. یکی از کارمندان در یک پوهنتون خصوصی در گلپهار ادعا کرد که تا 90% محصلین در پوهنتون های خصوصی به دلیل ناامیدی نسبت به آینده، تحصیل را رها کرده اند.⁸⁶

کارمندان پنج پوهنتون مختلف تأیید کردند که کاهش معاش استادان، افزایش ساعات درسی و خروج تعداد زیاد استادان مجرب از افغانستان، کیفیت تحصیل را متأثر ساخته است. طبق گزارش ها، استادان پوهنتون بی انگیزه و بیش از حد کار می کردند، بخصوص در نتیجه افزایش ساعات تدریس که بخاطر جداسازی جنسیتی (پیش از اعمال ممنوعیت زنان در پوهنتون ها) ضروری بود. محصلین نیز متوجه کاهش در کیفیت تحصیل شده اند.⁸⁷

85. مصاحبه با 10 محصل در پوهنتون کابل، پوهنتون ننگرهار، پوهنتون البیرونی (گلپهار)، پوهنتون بدخشان و پوهنتون پروان، اکتوبر 2022.

86. مصاحبه با کارمندان پوهنتون البیرونی (گلپهار)، اکتوبر 2022.

87. مصاحبه با پنج کارمند پوهنتون کابل، پوهنتون ننگرهار، پوهنتون البیرونی (گلپهار)، پوهنتون بدخشان و پوهنتون پروان، اکتوبر 2022.

در حالیکه اکثریت قاطع محصلین با یک آینده نامشخص در افغانستان مواجه هستند و می‌خواهند مهاجرت کنند، یک اقلیت محصلین متمایل به سلفیت می‌توانند در معرض سربازگیری IS-K قرار بگیرند. محصلین متمایل به سلفیت ممکن است در برابر برخی از روش‌های طالبان در لیلیه از نگاه دینی ناراحت شده باشند، چرا که سلفیت برخلاف این رفتار است، مانند تعیین نمودن نوع لباس مشخص به زنان و مردان توسط طالبان. سلفی‌ها تفسیر خاص خود را از شریعت دارند و آنچه که ممکن است به دیگران اختلاف‌های کوچک معلوم شود، به آنهاییکه دخیل موضوع هستند می‌توانند تبعات بزرگی داشته باشند. با رویکرد‌های ضد سلفی که در لیلیه‌ها حاکم است، طالبان می‌خواهند گفت‌وگو دینی در پوهنتون‌ها را زیر حاکمیت خود داشته و دانشمندان و مدارس سلفی را مورد هدف قرار دهند، احساسات عمیق محصلین سلفی ممکن است آنها را در معرض سربازگیری از سوی IS (داعش) قرار دهد. یکی از منابع امنیتی طالبان اظهار داشت که برای مدتی پس از تغییر رژیم، سلفی‌ها دوست داشتند با طالبان کار کنند، اما او تأیید کرد پس از اینکه طالبان برخی از علمای آنها را مورد هدف قرار داد، حس ضد طالبانی بصورت گسترده در لیلیه پوهنتون بدخشان افزایش یافت. 88

نتیجه‌گیری

این مقاله موجودیت IS-K در لیلیه‌های پوهنتون افغانستان و تلاش‌های ضدتروریستی که رژیم طالبان در برابر آنها روی دست گرفته است، را که کمتر به آن توجه شده بود، تحت پوشش قرار داد. هدف از آن ارزیابی عملکرد طالبان طی یک مطالعه موردی ضد تروریسم - در برابر فعالیت‌های IS-K در لیلیه‌ها - است و همچنین راه‌های که IS-K تلاش دارند تا به آن توافق کنند. تیم تحقیق شواهدی را از راهکار‌های پیچیده IS-K برای سربازگیری از لیلیه‌های پوهنتون‌های افغانستان، اعم از تکنیک‌های رو در رو و راه دور، جمع‌آوری کرده است. همچنان واضح است که سربازگیری IS-K در یک محدوده کوچک متمرکز است؛ بیشتر محصلین سلفی و متمایل به سلفیت. بنابراین، این روش تنها می‌تواند تعداد محدود افراد را به آنها جذب کند، که بیشتر از چند صد نفر در سال نخواهد بود. با این وجود، افراد استخدام شده دارای کیفیت بالا هستند و IS-K که ایدئولوژی و نظم بالا دارد، برای ادامه عملیات‌های خویش به این افراد متکی می‌باشد.

معلوم می‌شود که طالبان واقعاً توجه چشمگیری به این مشکل داشته‌اند. قطعاً روز‌های تلاش‌های بی‌علاقه از سوی جمهوری اسلامی در برابر IS-K گذشته است. با محدود ساختن فضای فعالیت‌های IS-K که قبلاً در اختیار آنها بود، طالبان توانایی سربازگیری IS-K را محدود کرده‌اند. هرچند، شرایط ضمنی در خصوص سربازگیری IS-K هنوز موجود است. که عبارتند از:

- آزار و اذیت محصلین سلفی توسط برخی از محصلین حنفی، که رنجش آنها را در برابر مکتب حاکم حنفی تقویت می‌کند.
- برخورد شدید پولیس و استخبارات طالبان با مظنونین، که باعث می‌شود تا عده‌ای برای گرفتن انتقام به پیوستن به IS-K رانده شوند.
- ناامیدی روز افزون محصلین در شرایط و نبود چشم انداز به آینده.
- افزایش فشار طالبان بالای گروه‌های افراطی غیر خشن که ریشه در میان محصلین دارند، مانند حزب التحریر، جمعیت اصلاح و دیگران، که می‌تواند برخی از اعضای آن را به سمت IS-K بکشاند.

به عبارت دیگر، شیوه مبارزه با تروریسم در پوهنتون ها که طالبان روی دست گرفته است بیشتر بالای سرکوب متمرکز است و ظاهراً برای جلوگیری از آن اصلاً کوشش نمیشود و یا هم بسیار تلاش ناچیز صورت میگیرد. توانایی طالبان برای کاهش فعالیت های IS-K با استفاده از تدابیر سنگین این خطر را در پی دارد که این شیوه در کوتاه-مدت نتیجه مثبت اما در طول-مدت نتیجه معکوس دهد، بخصوص چون طالبان در بازداری از اقدامات همفکران خود و در حقیقت هر کسی که نظریات ضد سلفی داشته باشد، با مشکل مواجه است.

نبود یک پالیسی با ثبات پیشگیرنده به این معنی است که حوزه سربازگیری بالقوه IS-K کوچک نخواهد شد، با فرض بر اینکه قوه های محرک این سربازگیری مانند ناامیدی محصلین و کشیدگی میان حنفی - سلفی، دست نخورده باقی بماند. فشار طالبان ممکن است توانایی IS-K در دسترسی به این حوزه را کاهش دهد، اما این تأثیرات موقتی است، مخصوصاً با توجه به اینکه IS-K تکنیک های سربازگیری خود را تصفیه نموده و تغییر می دهد. در حقیقت، پس از گذشت زمان کوتاه از تغییر رژیم در کابل (یک سال و پنج ماه در زمان نوشتن این مقاله)، علایم تغییر تکنیک توسط IS-K دیده می شود، از قبیل:

- اتکای بیشتر به کانال های خصوصی رسانه های اجتماعی.
- انتقال دادن فعالین رسانه های اجتماعی به خارج.
- هشدار دادن به اعضا و همفکران خود در مورد خطر نفوذی ها و تحریک کننده های طالبان.

کشیدگی بسیار بالا میان حنفی و سلفی در محیط پوهنتون ها اعتماد کردن طالبان و بزرگان سلفی به یکدیگر را دشوار می سازد. بنابراین، واضح است که ایجاد و تطبیق پالیسی های پیشگیرانه در آینده مشکل خواهد بود. غیر از آن نیز، بدون روی دست گرفتن راهکارهای پیشگیرانه، طالبان خود را به یک کارزار بسیار زمانگیر با IS-K می کشانند.

در باره نویسنده

Antonio Giustozzi یک محقق ارشد در تیم تروریسم و منازعه (Terrorism and Conflict) در RUSI است. او پس از دهه 1990 میلادی بالای افغانستان کار کرده و بصورت ویژه بالای منازعات و مخصوصاً منازعات میان طالبان و دولت اسلامی انتشارات داشته است. علایق خاص تحقیقی او جهاد گرایی جهانی در افغانستان، پاکستان و ایران، سکتور امنیتی و دولت سازی، و شورشیان است.

در مورد RUSI

انستیتوت خدمات متحد بریتانیا (Royal United Services Institute (RUSI)) قدیمی ترین سازمان تحقیقی دفاعی و امنیتی در سطح جهان و یک سازمان تحقیقی پیشتاز در سطح بریتانیا است. ماموریت سازمان این است تا معلوماتی که مبنای گفتوگوهای عامه در مورد یک جهان مصئون تر و با ثبات تر میباشد را ارائه نماید، روی این گفتوگو تأثیر بگذارد و آنرا افزایش دهد. RUSI یک نهاد تحقیقی بوده و تحلیل های مستقل، عملی و خلاقانه برای رسیدگی به چالش های پیچیده امروزی فراهم می نماید.

RUSI، از بدو تاسیس در 1831م، به اعضای خود برای حمایت از فعالیت هایش متکی است. RUSI با کسب درآمد از تحقیقات، نشرات و کنفرانس ها توانسته است استقلال سیاسی خویش را برای 192 سال حفظ نماید.

این نگارش توسط اتحادیه اروپا (European Union) تمویل شده شده است. مسوولیت محتویات آن تنها به دوش انستیتوت خدمات متحد سلطنتی (Royal United Services Institute) می باشد و لزوماً منعکس کننده نظریات اتحادیه اروپا نیست. نظریات اظهار شده در نشریات تنها نظر شخصی یا تألیف کنندگان بوده و منعکس کننده نظریات RUSI یا کدام نهاد دیگر نمیشد.

منتشر شده توسط انستیتوت خدمات متحد سلطنتی برای مطالعات دفاعی و امنیتی (Royal United Services Institute for Defence and Security Studies) در 2023 میلادی.

© 2023 کمیسون اروپایی. تمامی حقوق محفوظ است.

Royal United Services Institute
for Defence and Security Studies
Whitehall
London SW1A 2ET
United Kingdom
+44 (0)20 7747 2600
www.rusi.org

RUSI یک سازمان خیره ثبت شده است (شماره ثبت 210639)

Funded by
the European Union